

04/10/2019

Izmene i dopune Zakona iz oblasti intelektualne svojine

—
Intelektualna svojina

[Uroš Popović](#) & [Tamara Popović](#)

Publisher: Bojović Drašković Popović & Partners

Dana 17. septembra 2019. godine Narodna skupština Republike Srbije usvojila je izmene i dopune sledećih zakona iz oblasti intelektualne svojine: Zakon o autorskom i srodnim pravima, Zakon o izmenama i dopunama Zakona o patentima i Zakon o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti topografije poluprovodničkih proizvoda (u daljem tekstu: **Zakoni**).

Glavni razlog usvajanja ova tri zakona je usklađivanje s pravilima Evropske unije.

Zakon o izmenama i dopunama Zakona o autorskim i srodnim pravima

Nedavno usvojene izmene i dopune povećavaju nivo zaštite autora računarskog programa, proizvođača baze podataka i izvođača. Ovim izmenama i dopunama Zakon o autorskom i srodnim pravima sada je usklađen sa osam od deset EU direktiva u ovoj oblasti.

Ključne novine uvedene u vezi sa zaštitom autora računarskog programa nalaze se u nastavku.

Pre svega, Zakonom je predviđeno da zaposleni, kao autor računarskog programa, sada ima pravo da zahteva dodatnu naknadu za eksploataciju takvog računarskog programa od strane poslodavca.

Takođe, vlasnici kopije računarskog programa sada imaju pravo na:

- stalnu ili privremenu reprodukciju računarskog programa na bilo koji način i u bilo kom obliku, delimično ili u celini;
- ispravljanje grešaka unutar računarskog programa u skladu sa njegovom svrhom;
- učitavanje, prikazivanje, pokretanje, prenošenje ili pohranjivanje računarskog programa, ukoliko je potrebno za njegovu reprodukciju; i
- prevod, adaptacija, aranžman i bilo koje druge izmene računarskog programa i njegovih reprodukovanih rezultata.

Štaviše, Zakon o autorskim i srodnim pravima sada predviđa mogućnost dekompilacije računarskog programa radi kompatibilnosti sa drugim računarskim programom.

Predviđena je i važna novost u pogledu proizvođača baza podataka. Od sada pa nadalje, baza podataka može se smatrati autorskim delom ako izbor i izgled sadržaja baze podataka dostignu nivo originalnosti koji je propisan zakonom.

Nadalje, u pogledu tužbi u slučaju povreda autorskih ili srodnih prava, uvode se novi zahtevi koje tužilac može zatražiti, kako sledi:

- utvrđivanje povrede prava ili ozbiljne pretnje da će pravo biti povređeno;
- zabranu radnji kojima se povređuje pravo ili radnji koje predstavljaju ozbiljnu pretnju da će pravo biti povređeno, kao i zabranu ponavljanja takvih ili sličnih radnji pod pretnjom plaćanja primerenog novčanog iznosa tužiocu;
- naknadu imovinske i neimovinske štete;
- isključenje iz prometa, oduzimanje ili uništenje, ili preinačenje bez bilo kakve naknade, predmeta kojima je izvršena povreda prava, uključujući i primerke predmeta zaštite, njihove ambalaže, matrice, negative i slično;
- zabranu otuđenja, oduzimanje ili uništenje, bez bilo kakve naknade, materijala i predmeta koji su pretežno upotrebljeni u stvaranju ili proizvodnji predmeta kojima se povređuje pravo;
- objavljivanje presude o trošku tuženog;
- davanje podataka o trećim licima koja su učestvovala u povredi prava.

Takođe, sudovi su sada ovlašćeni da zahtevaju informacije ne samo od prekršioca, već i od svakoga ko se našao u posedu robe čime se vrši povreda autorskih prava. Pored toga, sudovi sada mogu narediti oduzimanje pokretne i nepokretne imovine ili blokiranje bankovnih računa.

Na kraju, revizija kao pravni lek sada se može podneti u slučaju povrede autorskih i srodnih prava kada predmet postupka nije povezan sa novčanim zahtevima.

Zakon o izmenama i dopunama Zakona o patentima

Ključne izmene odnose se na inovacije koje je zaposleni napravio tokom trajanja ugovora o radu. U ovom slučaju poslodavcu je dozvoljeno da podnese prijavu za patent najkasnije u roku od jedne godine nakon isteka ugovora o radu.

Molimo pogledajte naš [zaseban bilten](#) za detaljnije informacije.

Zakon o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti topografija poluprovodničkih proizvoda

Na kraju, što se tiče zaštite topografije poluprovodničkih proizvoda, uvode se male izmene, koje detaljnije regulišu zaštitu proizvođača mikročipova i procesora za hardver i televizore.

Primena zakona

Zakoni su stupili na snagu 26. septembra 2019. godine.